

Наукове роз'яснення щодо кваліфікації діяння викладеного в кримінальному провадженні №12016220290000218

На кафедрі кримінального права і кримінології Харківського національного університету внутрішніх справ надійшов лист №377/119-78/03/24/-2017 з Зачепилівського відділу поліції ГУНП в Харківській області в якому були вказані наступні дані: ТОВ «Комінтерн-М» публічно використовує та розповсюджує символіку комуністичного тоталітарного режиму. Вказаним товариством під час ведення господарської діяльності вготовляються на бланках офіційні документи, які містять офіційну назву ТОВ «Комінтерн-М». Також на офіційних документах ставляться відтиски печатки, яка містить назву ТОВ «Комінтерн-М». В подальшому вказані документи надсилаються до державних установ та органів. Таким чином, до вказаної символіки мають вільний доступ та її спостерігають громадяни, які з огляду на вид своєї діяльності, мають справу з документами ТОВ «Комінтерн-М».

Виходячи з вище викладеного, а також виходячи з поставлених питань можна зробити наступні висновки:

1) В законі України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», а також в Кримінальному кодексі України немає розширеного поняття «Публічне використання», «Публічне» або «Використання». Зробивши етимологічний аналіз цих слів можна з'ясувати, що слово «Публічний» означає – який відбувається в присутності публіки, людей; прилюдний, призначений для широкого відвідування, користування; громадський, привселюдний, гласний, відкритий, загальний, загальнодоступний. «Використання» - це застосування чогось, вживання чого-небудь, користуватися чимось, застосовувати, застосувати, послуговуватися, послугуватися (чим), притягати. Окрім цього, в постанові пленуму Верховного суду №4 від 26.04.2002 року «Про судову практику в справах про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів» в пункті 15 вказане поняття «публічним» - як відкритим (очевидним для інших осіб) способом. *Публічність використання*

будь-якої символіки передбачає вчинення цього діяння у відкритий, привселюдний, загальнодоступний спосіб, в присутності не визначеного кола людей застосування, використання забороненого предмета. Публічність використання забороненої символіки є оціночним, об'єктивним поняттям и повинен вирішуватися в кожній конкретній справі з урахуванням місця, способу, часу, обстановки.

2) В пункті 4 частині 1 ст. 1 закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» вказано, наступне:

символіка комуністичного тоталітарного режиму - символіка, що включає:

а) будь-яке зображення державних прапорів, гербів та інших символів СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних або автономних радянських республік у складі СРСР, держав так званої "народної демократії": Народної Республіки Албанії (Соціалістичної Народної Республіки Албанії), Народної Республіки Болгарії, Німецької Демократичної Республіки, Народної Республіки Румунії (Соціалістичної Республіки Румунії), Угорської Народної Республіки, Чехословацької Соціалістичної Республіки, Федеративної Народної Республіки Югославії (Соціалістичної Федеративної Республіки Югославії) та соціалістичних республік, що входили до її складу, крім тих, що є чинними (діючими) прапорами або гербами країн світу;

б) гімни СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних або автономних радянських республік чи їх фрагменти;

в) прапори, символи, зображення або інша атрибутика, в яких відтворюється поєднання серпа та молота, серпа, молота та п'ятикутної зірки, плуга (рала), молота та п'ятикутної зірки;

г) символіку комуністичної партії або її елементи;

г) зображення, пам'ятники, пам'ятні знаки, написи, присвячені особам, які обіймали керівні посади в комуністичній партії (посаду секретаря районного комітету і вище), особам, які обіймали керівні посади у вищих органах влади та управління СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних або автономних радянських

республік, органах влади та управління областей, міст республіканського підпорядкування, працівникам радянських органів державної безпеки всіх рівнів;

д) зображення, пам'ятники, пам'ятні знаки, написи, присвячені подіям, пов'язаним з діяльністю комуністичної партії, із встановленням радянської влади на території України або в окремих адміністративно-територіальних одиницях, переслідуванням учасників боротьби за незалежність України у ХХ столітті (крім пам'ятників та пам'ятних знаків, пов'язаних з опором і вигнанням нацистських окупантів з України або з розвитком української науки та культури);

е) зображення гасел комуністичної партії, цитат осіб, які обіймали керівні посади в комуністичній партії (посаду секретаря районного комітету і вище), осіб, які обіймали керівні посади у вищих органах влади та управління СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних або автономних радянських республік, органах влади та управління областей, міст республіканського підпорядкування (крім цитат, пов'язаних з розвитком української науки та культури), працівників радянських органів державної безпеки всіх рівнів;

є) назви областей, районів, населених пунктів, районів у містах, скверів, бульварів, вулиць, провулків, узвозів, проїздів, проспектів, площ, майданів, набережних, мостів, інших об'єктів топоніміки населених пунктів, підприємств, установ, організацій, у яких використані імена або псевдоніми осіб, які обіймали керівні посади в комуністичній партії (посаду секретаря районного комітету і вище), вищих органах влади та управління СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних або автономних радянських республік, працювали в радянських органах державної безпеки, а також назви СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних або автономних радянських республік та похідні від них, назви, пов'язані з діяльністю комуністичної партії (включаючи партійні з'їзди), річницями Жовтневого перевороту 25 жовтня (7 листопада) 1917 року, встановленням радянської влади на території України або в окремих адміністративно-територіальних одиницях, переслідуванням учасників боротьби за незалежність України у ХХ столітті (крім назв, пов'язаних з

опором та вигнанням нацистських окупантів з України або з розвитком української науки та культури);

ж) найменування комуністичної партії;

Слово «Комінтерн», «Комуністичний інтернаціонал» не підпадають не під один з вище перелічених пунктів.

Отже, на нашу думку, керівництво ТОВ «Комінтерн-М» **не скоювало злочин** передбачений ч.1 ст. 436-1 Кримінального кодексу України, а саме – пропаганда комуністичного тоталітарного режиму шляхом публічного використання символіки комуністичного режиму (прапор СРСР) **в їх діях відсутня.**

Протокол кафедри

кримінального права і кримінології

факультету №1 ХНУВС №9 від 14.03.2017 року